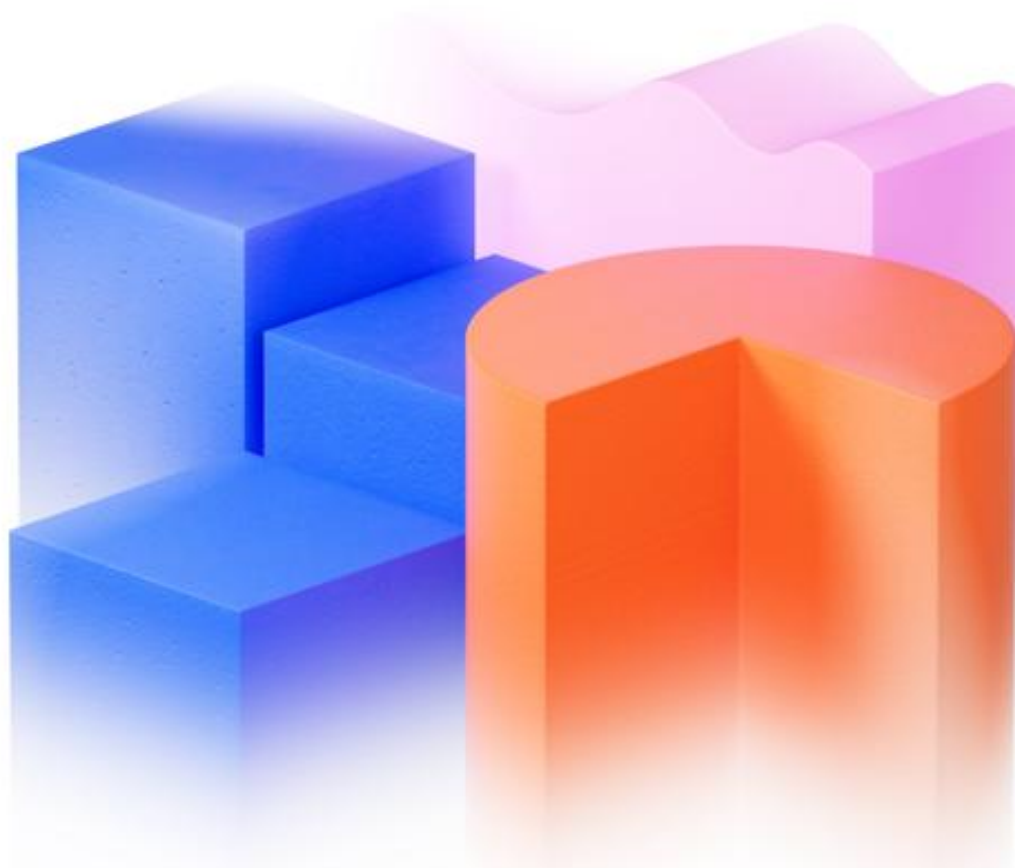

Förberedelser inför inrättandet av en funktion för främjande av datahantering

Delredovisning av regeringsuppdrag 2026

Förberedelser inför inrättandet av en funktion för främjande av datahantering, Delredovisning av regeringsuppdrag 2026

Producent:

SCB, Statistiska centralbyrån
Dataavdelningen
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar:

Jonas Dahlqvist
010-479 42 28
jonas.dahlqvist@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.

Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:

Källa: SCB, Förberedelser inför inrättandet av en funktion för främjande av datahantering, Delredovisning av regeringsuppdrag 2026

Preparations for the establishment of a function to promote data management, Interim report of government assignment 2026

Producer:

Statistics Sweden, Department of Data Management
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10-479 40 00

Enquiries:

Jonas Dahlqvist
+46 10-479 42 28
jonas.dahlqvist@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.

However, remember to state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, Preparations for the establishment of a function to promote data management, Interim report of government assignment 2026.

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Föreliggande rapport utgör delredovisning från Statistiska centralbyrån (SCB) av SCB:s och Myndigheten för digital förvaltnings (Digg) uppdrag att förbereda inrättandet av en funktion vid SCB för främjande av datahantering. Denna rapport står SCB som avsändare av i enlighet med regeringsuppdraget.

På SCB är Anna Elvkull ansvarig avdelningschef, Cecilia Wass ansvarig enhetschef och Jonas Dahlqvist projektledare. På Digg är Viktoria Hagelstedt ansvarig avdelningschef, Joakim Nyström ansvarig enhetschef och Daniel Antonsson är uppdragsledare. Arbetsgrupperna på de båda myndigheterna omfattar kompetens inom datahantering, statistik, juridik, arkitektur och arkivering.

Jag vill rikta ett särskilt tack till Myndigheten för digital förvaltning för ett bra och nära samarbete.

SCB i juni 2026

Eva-Lo Ighe
Generaldirektör

Innehåll

Förord.....	2
Sammanfattning	4
Inledning.....	5
Uppdragets utgångspunkter	7
Uppdragets målsättning	7
Relaterade projekt och uppdrag inom SCB och Digg.....	8
Hittills genomförda projektaktiviteter.....	9
Författningsförslag.....	10
Förordning om ändring av förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån	10
Motivering till SCB:s förslag	12
Det fortsatta arbetet	12

Sammanfattning

Denna rapport är delredovisning från Statistiska centralbyrån (SCB) av SCB:s och Myndigheten för digital förvaltnings (Digg) uppdrag att förbereda inrättandet av en funktion vid SCB för främjande av datahantering. Denna rapport står SCB som avsändare av i enlighet med regeringsuppdraget.

Delredovisningen består av redogörelser för hittills genomförda aktiviteter, ett författningsförslag till ändring av förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån samt en övergripande beskrivning av det fortsatta arbetet.

Inledning

Regeringen beslutade i maj 2025 om en digitaliseringsstrategi (Fi2025/01181). Strategin innehåller bland annat strategiska mål inom fem specifika områden och tre strategiska horisontella mål som rör artificiell intelligens (AI) och ny teknik, tillgång till data och säkerhet. Målet om data innebär att Sverige ska ha en robust och säker nationell datainfrastruktur som möjliggör standardiserad, effektiv och hållbar delning och användning av data, där den personliga integriteten värnas. För att uppnå de strategiska målen behöver det finnas stödfunktioner för den offentliga förvaltningen när det gäller hanteringen av data.

Regeringen har även beslutat om en AI-strategi (Fi2026/00397). Av strategin framgår att AI ska bidra till ett långsiktigt hållbart och säkert samhälle för alla medborgare och användas både i den privata och i den offentliga sektorn. Den offentliga sektorn ska genom ökad användning av AI bidra med värde till hela samhället. För att stödja denna utveckling ska data hanteras på ett effektivt, ansvarsfullt och säkert sätt.

Tillgång till data är en grundförutsättning för utvecklingen och användningen av AI. Produktivitetskommissionen framhåller i betänkandet "Fler möjligheter till ökat välbefinnande" (SOU 2025:96) att data behöver tillgängliggöras på ett bättre sätt än i dag, för att olika offentliga och privata aktörer ska kunna använda den för att utveckla nya lösningar. Kommissionen bedömer vidare att takten i digitaliseringen av den offentliga sektorn behöver öka och betonar att tillgång till data är grunden för den digitala utvecklingen i allmänhet, och utvecklingen av AI i synnerhet.

För att öka takten i digitaliseringen av den offentliga sektorn krävs ett grundligt arbete med att skapa tillförlitliga data. Regeringen har tagit flera initiativ i syfte att öka den offentliga förvaltningens tillgång till och förmåga att dela data.

Regeringen har bland annat tillsatt en utredning om integritetsbevarande metoder för en mer datadriven och samverkande förvaltning (dir. 2025:64) och gett Digg i uppdrag att föreslå en samverkansstruktur för utveckling av tjänster för data och AI (Fi2026/00137).

Riksdagen har den 11 juni 2026 beslutat anta lag om interoperabilitetskrav för datadelning inom den offentliga förvaltningen (prop. 2025/26:244). Den nya lagen syftar till att effektivisera den offentliga förvaltningens datadelning. Lagen träder i kraft den 15 augusti 2026 och Digg förväntas utses till den myndighet som får meddela föreskrifter.

I AI-kommissionens Färdplan för Sverige (SOU 2025:12) föreslås att en funktion som ska ge vägledning beträffande datahantering, en s.k. data steward, ska inrättas vid SCB. Efter förslag i budgetpropositionen för 2026 har SCB:s anslag ökat med 4 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att en sådan funktion ska kunna inrättas vid myndigheten (prop. 2025/26:1 utg.omr. 2, bet. 2025/26:FiU2, rskr. 2025/26:133).

Mot denna bakgrund har Regeringen har gett SCB och Digg i uppdrag att förbereda inrättandet av en ny funktion vid SCB som ska främja god datahantering inom den offentliga förvaltningen.

Digg och SCB ska när uppdraget utförs inhämta synpunkter från Skatteverket och Försäkringskassan, utifrån deras uppdrag att etablera en AI-verkstad, samt från Integritetsskyddsmyndigheten, Statskontoret, Vetenskapsrådet och Sveriges Kommuner och Regioner. De ska vid behov även inhämta synpunkter från andra berörda statliga myndigheter.

Digg och SCB ska löpande informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

SCB ska senast den 12 juni 2026 lämna nödvändiga författningsförslag och en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet. Myndigheterna ska senast den 29 januari 2027 lämna en gemensam slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet.

Uppdragets utgångspunkter

Uppdragets målsättning

Regeringen ger SCB och Digg i uppdrag att förbereda inrättandet av en ny funktion vid SCB som ska främja god datahantering inom den offentliga förvaltningen. Uppdraget består närmare i att

1. Analysera myndigheternas respektive uppgifter inom datahantering.
2. Föreslå hur funktionen bör utformas för att undvika ansvars- och verksamhetsmässiga överlappningar och möjliggöra en effektiv samverkan mellan myndigheterna.
3. Påbörja planeringen för hur funktionen bör organiseras vid SCB.
4. Förbereda och vidta andra nödvändiga åtgärder för att kunna tillhandahålla vägledning genom funktionen.

Målsättningen med funktionen är att kunna ge vägledning till aktörer i den offentliga förvaltningen för att skapa en god datahantering och bidra till:

- en mer säker och effektiv dataförvaltning
- minskade administrativa kostnader
- minskat uppgiftslämnande för olika aktörer

En viktig uppgift för funktionen ska vara att utforma rutiner och arbetssätt, som bygger på aktuella ramverk och processer för datakvalitet, och utgår från etablerade klassifikationer och tillämpliga standarder. Funktionen ska fungera som ett komplement till det normerande och samordnande nationella arbete kopplat till datahantering som Digg ansvarar för inom sitt övergripande uppdrag rörande digitalisering av offentlig sektor.

Nedan listas SCB:s preliminära bedömning av vilka utredningsuppgifter som behöver genomföras:

- Definiera datahantering
- Analysera SCB:s respektive Diggs uppgifter inom datahantering
- Analysera vilket typ av stöd den offentliga förvaltningen behöver för att kunna skapa en god datahantering
- Analysera vilka kompetenser och tjänster som kan tillgodose den offentliga förvaltningens behov av stöd för att skapa en god datahantering
- Föreslå hur funktionen bör utformas, inklusive uppdrag och mandat, så att funktionen kan möta offentliga förvaltningens behov av stöd för att

skapa god datahantering samt för att undvika ansvars- och verksamhetsmässiga överlappningar mellan SCB och Digg.

Relaterade projekt och uppdrag inom SCB och Digg

Förutom de arbeten som refereras till i uppdraget finns ett antal arbeten inom SCB och Digg som bedöms ha kopplingar till uppdraget. Dessa är:

- SCB:s interna utredning med att beskriva SCB:s roll för större samhällsnytta. Efter förslag i budgetpropositionen för 2025 har SCB fått anslagsförstärkning för uppgiften. (Prop. 2024/25:1 Utgiftsområde 2)
- SCB:s uppgift att vara behörigt organ enligt artikel 7 i EU:s dataförvaltningsförordning (2 § 11 förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån)
- Diggs övergripande uppgift att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig samt att ansvara för den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen (1 § förordningen (2018:1486) med instruktion för myndigheten för digital förvaltning).
- Diggs uppgift att vara behörigt organ enligt artikel 7 i EU:s dataförvaltningsförordning (1 § c förordningen (2018:1486) med instruktion för myndigheten för digital förvaltning).
- Diggs uppgift att samordna frågor om gemensamma standarder, format, specifikationer och liknande krav för den offentliga förvaltningens elektroniska informationsutbyte (4 § 2 förordningen (2018:1486) med instruktion för myndigheten för digital förvaltning).
- Diggs uppgift att främja öppen och datadriven innovation samt tillgängliggörande och vidareutnyttjande av data från den offentliga förvaltningen (6 § 2 förordningen (2018:1486) med instruktion för myndigheten för digital förvaltning).
- Diggs uppgift att ge vägledning till den offentliga förvaltningen i juridiska frågor inom ramen för den förvaltningsgemensamma digitaliseringen (6 § 6 förordningen (2024:504) med instruktion för myndigheten för digital förvaltning).
- Diggs uppgifter att digitalt publicera en förteckning över data som har gjorts tillgängliga eller sökbara på internet och att tillhandahålla en gemensam informationspunkt i enlighet med artikel 8 i EU:s dataförvaltningsförordning (6 a § förordningen (2018:1486) med instruktion för myndigheten för digital förvaltning), vilka utförs genom att tillhandahålla Sveriges dataportal.
- Diggs uppgift att delta i och främja nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom sitt verksamhetsområde (6 § 1 förordningen (2018:1486) med instruktion för myndigheten för digital förvaltning).

- Digg ska vid årsskiftet 2027 gå samman med Post- och telestyrelsen och bilda Digitaliseringsmyndigheten. Digitaliseringsmyndigheten kommer samla flera uppgifter som relaterar till datahantering, bland annat ett bredare ansvar inom dataförordningen och dataförvaltningsförordningen.

Denna lista ska ses som en inledande bedömning av redan pågående arbeten som behöver beaktas i det fortsatta arbetet.

SCB har under 2025 och 2026 genomfört en intern utredning med syfte att förstå hur SCB genom sin erfarenhet av datahantering kan bidra till en större samhällsnytta. I listan ovan benämnd "SCB för större samhällsnytta". Arbetet har hittills resulterat i två delrapporter:

- SCB:s roll för större samhällsnytta, Fokus på dataförvaltning – delrapport 1
- SCB:s roll för större samhällsnytta, Fokus på datahantering och datakvalitet – delrapport 2

De båda rapporterna biläggs denna delredovisning.

Hittills genomförda projektaktiviteter

Fram till delredovisningen har inledande uppstartsaktiviteter genomförts. Dessa är:

- Etablering av samarbete mellan SCB och Digg.
- Etablering av arbetsgrupper på respektive myndighet.
- Etablering av styrgrupper på respektive myndighet.
- Inledande kontakter med Regeringskansliet (Finansdepartementet).
- Gemensamt uppstartsmöte med de båda arbetsgrupperna.
- Framtagande av nödvändiga författningsförslag för SCB.

Författningsförslag

Förordning om ändring av förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån

Regeringen föreskriver i frågan om förordningen (2016:822) med instruktion för Statistiska centralbyrån att 2 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Myndigheten ska

Myndigheten ska

1. vara nationell statistikbyrå med den innebörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1101/2008 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor, rådets förordning (EG) nr 322/97 om gemenskapsstatistik och rådets beslut 89/382/EEG, Euratom om inrättande av en kommitté för Europeiska gemenskapernas statistiska program, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759,
2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009,
3. göra långsiktiga prognoser inom arbetsmarknads-, befolknings- och utbildningsområdet,

1. vara nationell statistikbyrå med den innebörd som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1101/2008 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor, rådets förordning (EG) nr 322/97 om gemenskapsstatistik och rådets beslut 89/382/EEG, Euratom om inrättande av en kommitté för Europeiska gemenskapernas statistiska program, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/759,
2. utföra de uppgifter gällande årsrapporter som Sverige har enligt artikel 11.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009,
3. göra långsiktiga prognoser inom arbetsmarknads-, befolknings- och utbildningsområdet,

4. vara nationell koordinator för Internationella valutafondens gemensamma datastandard i Sverige, 5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna, 6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet, 7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, 8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter, 9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken, 10. förvalta och utveckla det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar, <i>och</i> 11. vara behörigt organ enligt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/868 av den 30 maj 2022 om europeisk dataförvaltning och om ändring i förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten).	4. vara nationell koordinator för Internationella valutafondens gemensamma datastandard i Sverige, 5. verka för samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna, 6. ge råd och stöd till statistikansvariga myndigheter i principiella frågor om den officiella statistikens kvalitet och i frågor om att underlätta uppgiftslämnandet, 7. senast den 31 mars varje år lämna en rapport till regeringen om systemet för den officiella statistiken, med en analys av de utvärderingar av kvaliteten som de statistikansvariga myndigheterna ska göra enligt 13 a § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, 8. föra en förteckning över statistikansvariga myndigheters statistikprodukter, 9. sammanställa en årlig publiceringsplan för den officiella statistiken, 10. förvalta och utveckla det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar, 11. vara behörigt organ enligt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/868 av den 30 maj 2022 om europeisk dataförvaltning och om ändring i förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten), <i>och</i> 12. <i>främja god datahantering inom offentlig förvaltning.</i>

Motivering till SCB:s förslag

En kortfattad och öppen formulering är att föredra, då det ger bättre förutsättningar att utforma och utveckla en ändamålsenlig funktion utan att i ett tidigt skede låsa fast innehållet i alltför detaljerade skrivningar.

Den föreslagna formuleringen ger SCB stöd och skapar handlingsutrymme att utföra uppgifter inom ramen för att främja god datahantering.

SCB ser också att det ska vara möjligt för SCB att utföra uppdrag inom datahanteringsområdet som ett komplement till uppgiften i instruktionen. En sådan möjlighet behöver enligt SCB:s uppfattning inte regleras särskilt i instruktionen innan uppgiften i uppdraget ytterligare konkretiserats. Vi gör bedömningen att vi i ett inledningskede kan stödja oss på 4 § första stycket avgiftsförordningen (1992:191) om det är av mindre omfattning.

I genomförandet av uppdraget, som sker tillsammans med Digg, kommer ansvar, mandat och uppgifter att förtydligas och konkretiseras ytterligare. Det fortsatta arbetet inom uppdraget kan leda till att rollen och uppgiften behöver preciseras ytterligare i SCB:s instruktion. Om det med anledning av resultatet från uppdragets genomförande behövs ytterligare författningsförändringar kommer de att redovisas i slutrapporten.

Det fortsatta arbetet

Uppdragets planering pågår där myndigheterna tillsammans tar fram en plan för det fortsatta arbetet.

En myndighetsgemensam styrgrupp kommer att etableras. Denna grupp kommer att bestå av representanter för myndigheternas respektive ledningsgrupper. Myndigheterna ansvarar var för sig för att skapa strukturer för att säkerställa att arbetet inom uppdraget är väl förankrat i den egna myndigheten och genomförs på ett effektivt sätt.

Löpande under arbetet kommer kommunikation och förankring att vara en avgörande faktor. Myndigheterna avser att inhämta synpunkter från i uppdraget utpekade aktörer samt de nyckelaktörer som identifieras under arbetets gång. Kontinuerliga avstämningar med Finansdepartementet kommer att hållas under uppdragets genomförande.